

PÝCHA vs. POKORA

Modlitba:

pri sviečke, prosby, vďaky (vlastnými slovami, kto chce, povie)

Hra:

OKO↓
ÚSTA↑
UCHO/NOHA↑
RUKA↑

Inštrukcie: Hra pre 4 – 5 ľudí, dá sa upraviť aj pre viac ľudí.

Jeden hráč je OKO – ten sa díva do miestnosti.

Druhý/tretí je UCHO/NOHA – tí majú zaviazané oči.

ÚSTA sú k miestnosti chrbtom.

A RUKA je otočená k UCHU/NOHE.

(šípka znázorňuje, ktorým smerom sa hráč pozerá).

Po miestnosti sa rozložia 4 kartičky, na nich budú 4 písmená: P-Ý-CH-A. Oni, ako „telo“, ich majú za úlohu pozbierať. Tak, že musia spolupracovať. OKO kartičky vidí, ÚSTA len hovoria, UCHO/NOHA má zaviazané oči (nevidí), stojí na druhej strane miestnosti. RUKA kráča vedľa UCHA/NOHY a má ruku na jeho ramene. OKO nemôže hovoriť, iba gestikulovať a musí vysvetliť ÚSTAM, kde sa nachádzajú kartičky. ÚSTA sa nemôžu pozeráť a na základe posunkov OKA popisujú (hovoria) situáciu UCHU/NOHE. Keď sa UCHO/NOHA dostane na dosah kartičky, RUKA sa musí natiahnuť a vziať ju. Potom nasleduje ďalšia kartička... RUKA nemôže prevziať vedúcu úlohu, naopak, musí si udržať rovnakú pozíciu tela ako UCHO/NOHA, pokiaľ nie je schopná na danú kartičku dosiahnuť.

Na záver, okrem toho, že si povieme, že spolupráca je veľmi dôležitá, si pozrieme kartičky, poskladáme z nich slovo PÝCHA a povieme deťom, že si našli tému dnešného stretka.

Aktivita:

Začneme tému PÝCHA, rozdáme deťom papiere (každému jeden) a ich úlohou je vytvoriť si na nich 2 stĺpce: do prvého budú písať odpoveď na otázku AKO PÝCHA KAZÍ ŽIVOT? (všetko čo ich k tomu napadne...) do druhého ČO VEDIE ČLOVEKA K PÝCHE?

Keď dopíšu, papieriky im pozbierame (alebo ak budú chcieť hovoriť samy, nech si ich nechajú) a dáme si krátku diskusiu o týchto dvoch otázkach... Ak sa neodvážia hovoriť samy, čítajme my, animátori, čo deti anonymne na papieriky napísali... To už uvidíte podľa situácie.

Téma:

Čo je pýcha? Pýcha je jeden zo 7 hlavných hriechov, vystupuje spomedzi nich, a preto je označovaná za **kráľovnú nerestí, všetky hriechy z nej vychádzajú** (napr. závišť, lakomstvo – vysvetliť vlastnými slovami). Napr. závišť má v sebe aj pýchu, pretože ten, kto závidí, chce mať niečo viac ako všetci ostatní, je pyšný, chce byť niečo viac, myslí si, že práve on môže byť niečo viac... Lakomstvo: znova ten istý princíp, nechcem nikomu nič dať, lebo to chcem pre seba, chcem byť niečo viac ako iní, mať viac, byť lepší...

Už aj **1. hriech**, ktorý spáchali Adam a Eva, vychádzal z pýchy – prečo? (Viesť s deťmi dialóg, pýtať sa ich, vysvetliť im, prečo to tak bolo.)

Biblia trvá na tom, že človek je šťastný vtedy, keď si uvedomuje **svoju závislosť od Boha**. Keď toto odmietne, vždy na seba privádza nešťastie. V tomto zmysle sa vyjadruje Písmo na

mnohých miestach. Napríklad: „Pán je pri tých, čo majú srdce skrúšené, a zachraňuje zlomených na duchu.“ (Ž 34, 19) Alebo: „Pánovi je odporný každý nadutec, stavím sa (s kýmkoľvek), že trestu neujde.“ (Prís 16, 5)

Prečo Sväté písmo vníma pýchu tak negatívne? Na jednej strane preto, lebo je tu nebezpečenstvo, že človek sa za jej pomoci odreže od životodarného zdroja, ktorým je Boh. Pyšný človek neznáša pocit odkázanosti na niekoho, a to ani na Boha. Pyšný človek chce byť sebestačný. A nielen to: chce vyčnievať nad všetkých. On sám chce byť ako Boh, ba vlastne nie „ako Boh“, on chce byť Boh. A toto je najlepšia cesta do pekla, ako nám to ukazuje príbeh Lucifera, nielen toho skutočného, ale všetkých jeho nasledovníkov v celých ľudských dejinách.

1. stret s pýchou: už **pri páde anjelov, Lucifer bol pyšný**, povedal: „Non serviam! Nebudem slúžiť!“ Toto je podstatou pýchy, odlúčil sa od Boha.

Pýcha je nerest, ktorá nám bráni práve v tomto: aby sme uznali svoju obmedzenosť a svoje hranice. Aby sme si nechali poradiť, pomôcť, nechali sa usmerniť. A keď zistíme, že sme sa mýlili, aby sme si to priznali. Sú ľudia, ktorí toto nedovolia ani za cenu, že príde k ich sebazničeniu. Takto komentovali niektorí konflikt napríklad bývalého irackého prezidenta Saddáma Husajna s Američanmi. Aj keby Saddámovi bolo jasné, že sa mýlil, nepriznal by si to, lebo by sa tým pokoril. A pokora je pre niektorých horšia ako smrť. No o druhej strane sa dá povedať to isté.

- príbeh o stavbe **Babylonskej veže**

Priamy opak je **Panna Mária: prototyp pokory**. Ako je pýcha nadradená všetkým hriechom, tak POKORA je nadradená všetkým čnostiam (hlavná čnosť).

Prečo sa oplatí byť pokorný? (Snažiť sa byť dobrý vs. ľudská sláva. Čo oceňujú ľudia? Často nie tie pravé hodnoty.)

Pokorný človek sa nikdy nebude zapájať do aktivít preto, aby mu priniesli slávu a pocty. Jeho jediným motívom pre to, čo robí, bude túžba po dobre a sláva Božia. Ak ho niekto pochváli, reaguje skromne a ďakuje Bohu, že ho urobil svojím nástrojom pre dobro iných. Za pochvalu alebo ocenenie iným poďakuje, no nezakladá si na nej. Pre neho je pochvala znamením, že sa má usilovať ešte viac a že všetko musí zamerať na to, aby v tom všetkom vynikal Boh a iní ľudia. Pokorný človek iným nezávidí, keď sa im darí alebo keď sú v niečom lepší. Skôr sa z toho všetkého teší, ba umožňuje to.

Obdarovaný človek, či sú jeho dary vrodené alebo vypestované, si svoje dary v mene pokory musí uznať. Uvedomovanie si týchto svojich darov ho samo osebe nerobí pyšným. Či je pyšný alebo pokorný, závisí od toho, ako sa na tieto svoje dary pozerá, ako ich užíva a ako ich zapája do svojho vzťahu voči Bohu, sebe samému a blížnym. Nie je potrebné sa báť, že uvedomovanie si svojich darov nás urobí pyšnými, ak si dáme pozor, aby sme nezabudli na pravdu, že žiadne dobro nepochádza od nás. Čo dobré máme, čo by sme neboli dostali?

Pokora, ktorá zanedbá uvažovanie nad svojimi darmi a schopnosťami, môže byť podľa sv. Františka Saleského nielen nepravá, ale dokonca zlá. Často nám totiž môže slúžiť ako zámienka na vyhnutie sa zodpovednosti za rozvoj svojich darov. Svoje dary by sme mali používať k službe Bohu a svojim blížnym. No ak ich budeme popierať, potom ich nebudeme zapájať do tejto služby. Takáto „pokora“ je vlastne dôvodom k lenivosti.

Príbeh č.1: Filozof Platón raz hostil niekoľkých priateľov v miestnosti, kde mal bohato zdobenú pohovku. Tu vošiel jeden z nich, ako obvykle veľmi špinavý, vyskočil na pohovku, šliapal po nej a hovoril: „Šliapem po Platónovej pýche!“ Platón mu pokojne odpovedal: „Ale s väčšou pýchou, priateľu...“ 1. príznak pýchy: TÚŽBA VYNIKNÚŤ ZA KAŽDÚ CENU

Príbeh č.2: Jeden osol raz niesol na chrbte kvety. Všetci prichádzali k nemu, lebo ich lákala krásna vôňa. Zviera si myslelo: „Musím byť naozaj milé a sympatické stvorenie, keď ma všetci vyhľadávajú.“ Na druhý deň niesol na svojom chrbte hnoj, zástupy na ulici sa mu však zďaleka vyhýbali, aby nemuseli cítiť hrozný smrad. Zviera uvažovalo: „Toto je ďalší z dôkazov mojej výnimočnosti, všetci mi z úcty uvoľňujú miesto, aby sa mi pohodlnejšie kráčalo.“ 2. príznak pýchy: MÁRNIVOSŤ, TÚŽBA PO MÁRNEJ SLÁVE A OBDIVE

Príbeh č.3: Mladý právnik sa nasťahoval do novej kancelárie. Vybavil ju novým nábytkom a dal si záležať na detailoch, aby urobil čo najväčší dojem. Sekretárka mu oznámila, že má návštevu: prvého klienta. Keď návštevník vstúpil, mladý právnik mal v ruke slúchadlo a len gestami usadil prekvapeného návštevníka. „Samozrejme, pán riaditeľ, podklady sú nachystané, s pánom primátorom som už hovoril. Dovidenia, uvidíme sa zajtra na recepcii. Príde aj pán predseda? To nič, hlavne, že tam bude pán minister.“ Právnik zložil a elegantne sa obrátil na návštevníka: „Prepáčte, mal som dôležitý telefonát. Čo môžem pre Vás urobiť?“ Návštevník, ešte stále zaskočený, prehovoril: „Som z telekomunikácií a prišiel som Vám zapojiť telefón.“ 3. príznak pýchy: PRETVÁRKA, FALOŠNOSŤ

Príbeh č.4: Mladomanželia sa chcú odfotiť s priateľmi, všetci sú zoradení a zrazu zistia, že družba sedí v kúte na stoličke. On vo svojej „skromnosti“ povie, že nejde. Keď naliehajú, vysvetlí im, že nechce na seba pútať pozornosť, aby vynikol ženích. Uistia ho, že obavy sú zbytočné, a začnú ho ťahať, aby išiel. Družba sa bráni a nakoniec im utečie. Práve takto na seba upúta pozornosť. 4. príznak pýchy: FALOŠNÁ POKORA

Záver v skupinke (zhrnutie témy a TERAPIA NA PÝCHU):

Ako bojovať proti pýche? Môžete im povedať aj vlastnými slovami alebo použite aj niečo z tohto:

Kedy je vlastne človek pyšný? Ako rozlíšiť pýchu od hrdosti nad vykonaným dielom, ktorá je iba prirodzenou reakciou? Človek by si mal byť vedomý svojich darov a predností a mal by byť zdravo hrdý na to, čo dokázal. Medzi zdravou hrdosťou a pýchou je iba maličký krok. Je v pohľade na druhých. Zdravo hrdý človek sa teší z úspechov druhých ľudí. Pyšný nie, ten v každom človeku vidí nezdravú konkurenciu. Pyšný človek nedokáže uniesť úspech, lebo všetky zásluhy pripisuje iba sebe. A prestáva vnímať to, akým obrovským darom pre tento svet sú ľudia okolo neho. Aj tí úplne neznámi. Pyšný je ten, kto sa nad druhých povyšuje, aby sám sebe a pochlebovačom dokázal, že ich presahuje...

TERAPIA NA PÝCHU:

Čo sa s tým dá teda robiť? Treba byť pravdivý, pýchu totiž najviac rozleptáva pravdivosť. Možno sa tohto hriechu nikdy nezbavíme úplne, ale ak budeme postupne rásť v schopnosti priznať si pred Bohom pravdu o sebe, to v nás pýchu určite zníži na minimum. **Cesta k uzdravovaniu spočíva v priznaní, že potrebujeme Boha a že sme ako ostatní.** To značí, že

Stretko

sa potrebujeme učiť „zniest“ Boží láskavý pohľad a neutiecť pred Ním od hanby ako Adam v raji. Tiež je to úsilie nadobúdať pokoj a trpezlivosť v znášaní svojej priemernosti. Znakom takého pokorného srdca nie je otrocká podriadenosť či farizejská skromnosť alebo mechanická poslušnosť. Naopak, pokora je skôr radostný úžas, ktorý sa prežíva až vtedy, keď si začíname uvedomovať pravdu, že celý náš život je nezaslúžený dar.

Záver stretka (modlitba):

Ježiš, tichý a pokorný srdcom, vyslyš ma.

Od túžby, aby si ma vážili, oslobod' ma, Ježiš.

Od túžby, aby som bol vyvyšovaný, oslobod' ma, Ježiš.

Od túžby, aby som bol ctený a chválený, oslobod' ma, Ježiš.

Od túžby, aby som bol uprednostňovaný, oslobod' ma, Ježiš.

Od túžby, aby ma všetci prijímali, oslobod' ma, Ježiš.

Od strachu, že mnou budú opovrhovať, oslobod' ma, Ježiš.

Od strachu, že upadnem do zabudnutia, oslobod' ma, Ježiš.

Od strachu z neúspechu, oslobod' ma, Ježiš.

Od strachu, že budem ponížený, oslobod' ma, Ježiš.

Od strachu, že nebudem prijatý, oslobod' ma, Ježiš.

Keď iní majú viac úspechu ako ja, daj mi milosť prijať to v pokoji, Ježiš.

Keď sú iní viac prijímaní ako ja, daj mi milosť prijať to v pokoji, Ježiš.

Keď sú iní viac milovaní ako ja, daj mi milosť prijať to v pokoji, Ježiš.

Keď sú iní uprednostňovaní predou mnou, daj mi milosť prijať to v pokoji, Ježiš.

Amen.

*Animátor nech zváži či texty nie sú príliš dlhé pre jeho skupinku, prípadne nech to prerozpráva v kratšej forme, takisto príbehov je viac – možno vybrať len 1 – 2 podľa uváženia.

Stretko

Zdroje:

- <https://svetkrestanstva.postoj.sk/28600/nepriatelia-lasky-pycha>
- <https://modlitba.sk/?p=4690>